

Bilag 2.

JUSTITSMINISTERIET

Lovkontoret.

I skrivelse af 29. april 1964 (F. 113-bil. 2) har folketingets udvalg angående forslag til lov om ændring i lov om folketingsvalg i Grønland udbedt sig en udtalelse fra justitsministeriet om et notat af 27. april 1964, der er udarbejdet af folketingssekretariatet, og som vedrører godkendelse af de grønlandske folketingsmandater.

I dette notat drøftes spørgsmålet om at etablere en ordning, hvorefter landshøvdingen i Grønland bemyndiges til på grundlag af telegrafisk eller telefonisk indberettede stemmetal at udstede valgbreve for de i Grønland valgte medlemmer af folketinget, således at tinget på dette grundlag kan vedtage en foreløbig godkendelse af de pågældende medlemmers valg. Endelig godkendelse skal efter notatet først ske, når det endeligt opgjorte valgmateriale er modtaget.

Man går ud fra, at sagens forelæggelse for justitsministeriet angår spørgsmålet om grundlovmæssigheden af den skitserede ordning, og skal herom udtale følgende:

I grundlovens § 33 bestemmes, at folketinget selv afgør spørgsmålet om gyldigheden af sine medlemmers valg.

§ 1, stk. 7, i folketingets forretningsorden indeholder følgende regel: „Medlemmer, hvis valg ikke er godkendt, kan ikke være medlemmer af udvalg, bortset fra det i stk. 2 nævnte foreløbige udvalg. De kan heller ikke deltage i tingets forhandlinger eller afstemninger; dog kan de ved den almindelige prøvelse af valgene deltage i forhandlingen og afgive stemme, så længe deres eget valg ikke er forkastet eller godkendelsen udsat.“ Denne regel følger formentlig allerede af en fortolkning af grundlovens § 33.

Den ordning, der skitseres i notatet, indebærer navnlig 2 problemer:

1. Der foreligger for det første spørgsmål om, hvorvidt folketinget grundlovmæssigt kan meddele en godkendelse på det omtalte

foreløbige grundlag, således at denne godkendelse får sædvanlig virkning med hensyn til de pågældende medlemmers retsstilling, jfr. forretningsordenens § 1, stk. 7.

Grundlovens § 33 indeholder intet om, hvilket materiale der skal foreligge som grundlag for en godkendelse. Det er naturligvis forudsat, at godkendelse først meddeles, når et betryggende grundlag foreligger, men ved afgørelsen af, hvilke krav der må stilles i denne henseende, bør det formentlig tages i betragtning, at grundloven også forudsætter, at afgørelserne om godkendelse træffes snarest muligt efter valget.

Efter de oplysninger, justitsministeriet har modtaget fra ministeriet for Grønland om erfaringerne med hensyn til pålideligheden af det foreløbige stemmetalsmateriale, der tilvejebringes telegrafisk og telefonisk, ses der ikke at kunne indvendes noget imod, at der ved en ændring af forretningsordenen åbnes mulighed for, at tinget *kan* meddele godkendelse på grundlag af et sådant materiale. Der bør dog som grundlag for afgørelsen om godkendelse forelægges tinget sådanne eventuelle andre oplysninger, f. eks. om eventuelle uregelmæssigheder i forbindelse med valghandlingen eller fremkomne indsigelser mod valgets gyldighed, som kan få betydning ved vurdering af det foreløbige materiales pålidelighed.

2. Dernæst kan der rejses spørgsmål om, hvorvidt tinget grundlovmæssigt, når det sædvanlige materiale senere forelægges tinget, kan annullere en tidligere meddelt („foreløbig“) godkendelse.

Efter justitsministeriets opfattelse indeholder grundloven ikke noget forbud mod, at der — som skitseret i notatet — ved en bestemmelse i forretningsordenen (med supplerende regel i valgloven) indføres en ordning, hvorefter spørgsmålet om godkendelse af de nævnte valg tages op til fornyet prø-